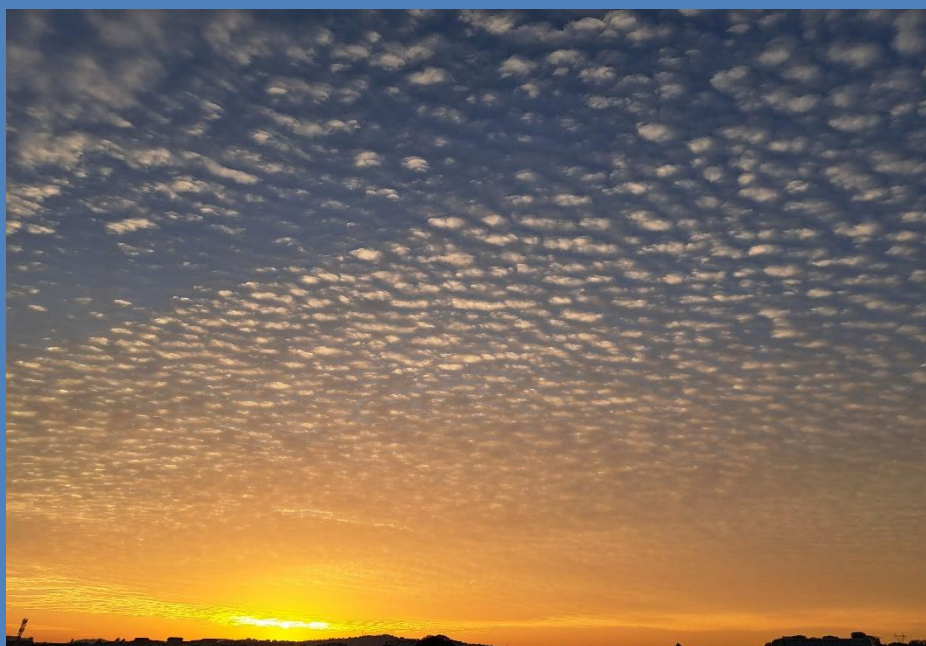

СИНОПТИЧКА АНАЛИЗА ЗА ОКТОБАР 2024.

Бања Лука, октобар 2024.

*Република Српска
Влада Републике
Српске
Министарство
пољопривреде,
шумарства и
водопривреде*

.....
*Републички
хидро
метеоролошки
завод
Републике
Српске*

СИНОПТИЧКА АНАЛИЗА ЗА ОКТОБАР 2024.

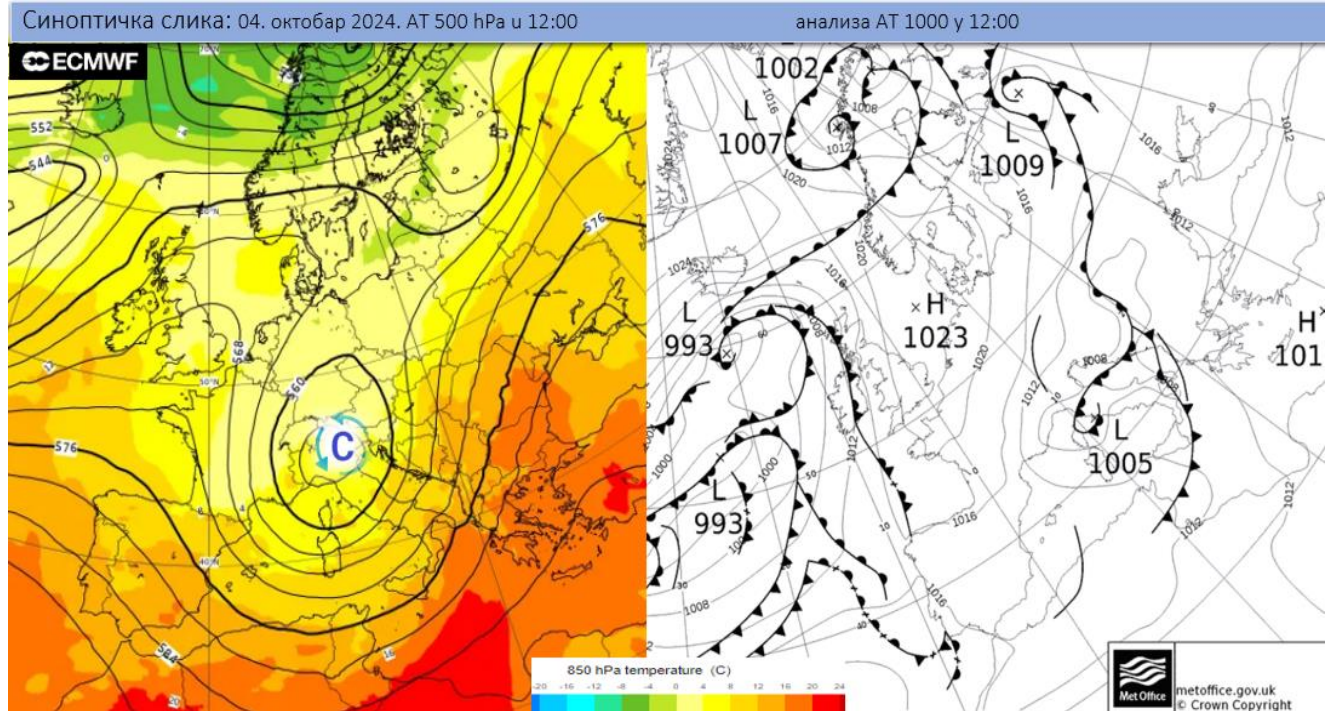
Републички хидрометеоролошки завод Републике Српске

Сажетак

Сами почетак октобра 2024. је обиљежило хладније вријеме, са појавом мраза у вишим предјелима на истоку. У наставку октобра је дошло формирања циклona изнад Ђеновског залива, чији се утицај одржавао изнад наших крајева, те је утицао на временске прилике код нас. Услијед овог циклонског утицаја је дошло до осјетног пада температуре и јавиле су се јаче падавине, нарочито на сјеверозападу и у Херцеговини, док је олуних удара вјетра било у Херцеговини. Касније током октобра је преовладавао утицај јужног струјања које је условило осјетан пораст температуре ваздуха и било је топлије од просјека. До краја мјесеца у било изнад просјечно топло, а падавине су биле испод просјека. Уз ријеке и по брдско-планинским котлинама честу су биле појаве магле или ниске облачности, које су се јављале углавном јутарњим часовима, а понегдје су биле регистроване и током дана или вечери. Октобар 2024. био је топлији од вишегодишег просјека на свим станицама.

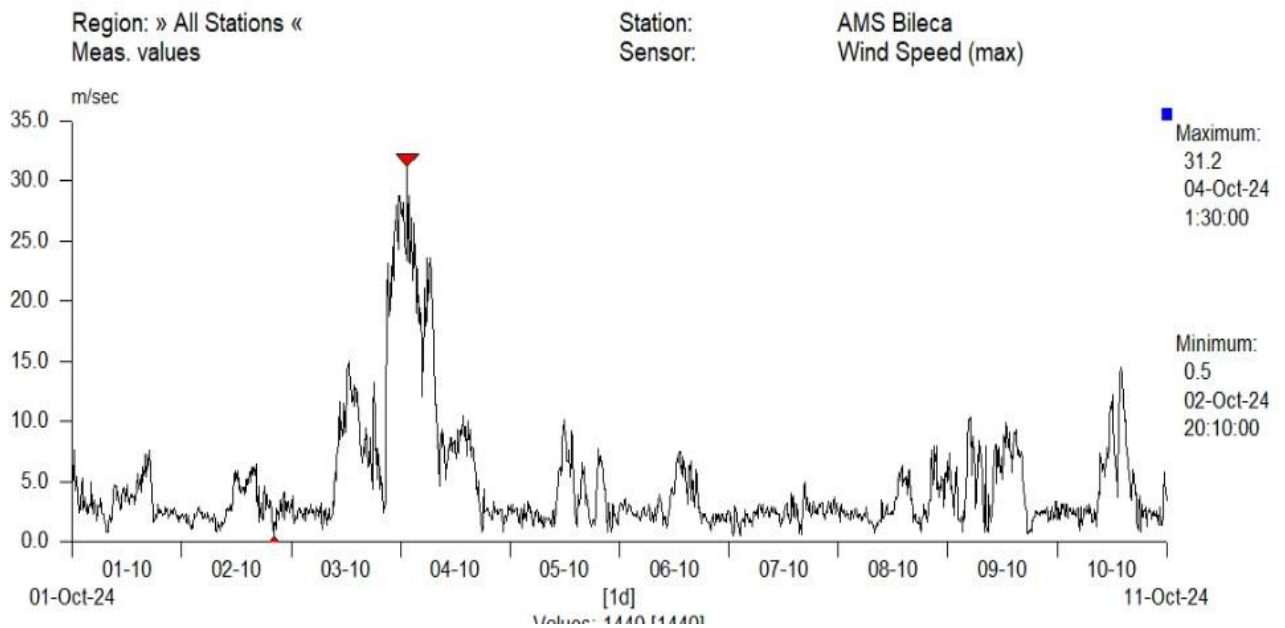
1. ДЕКАДА

Почетком прве декаде на висини је јачао утицај долине са сјеверозапада, те је дошло до адвекције хладнијег ваздуха у наше крајева, док се у приземљу формирао ђеновски циклон.

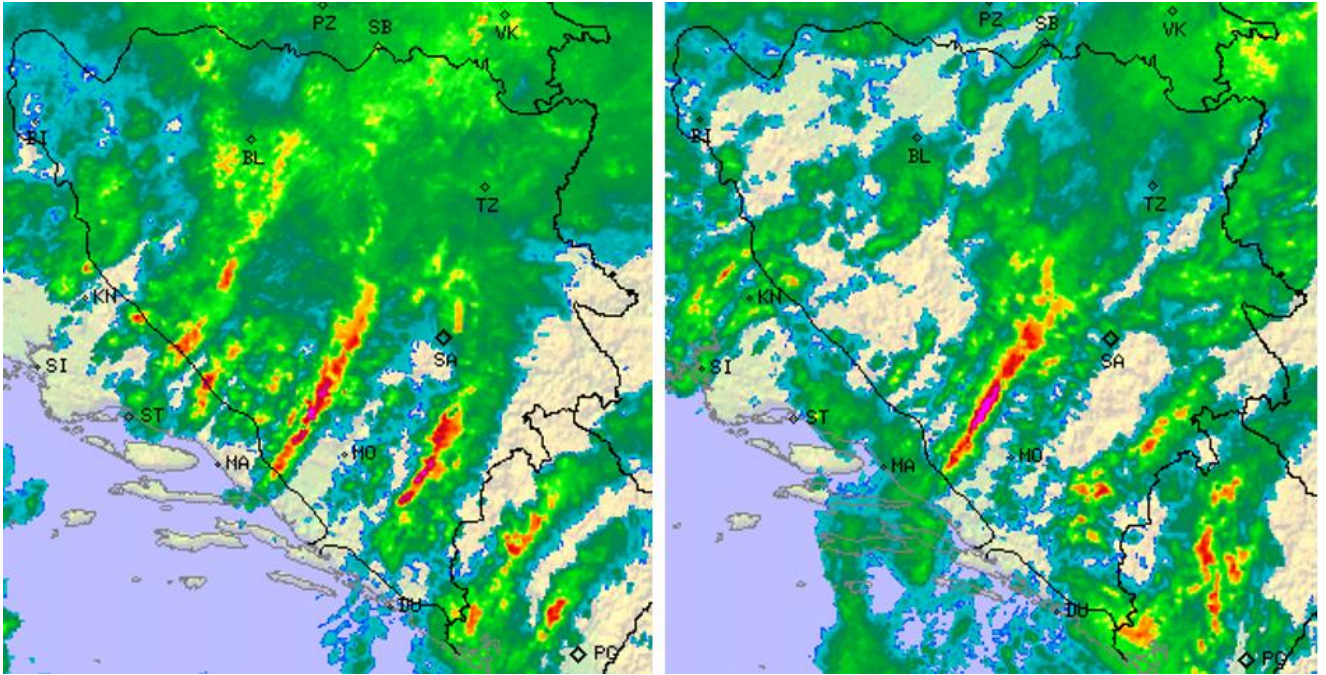

Синоптичка ситуација 04.10 у подне (извор: ECMWF и wetter3.de)

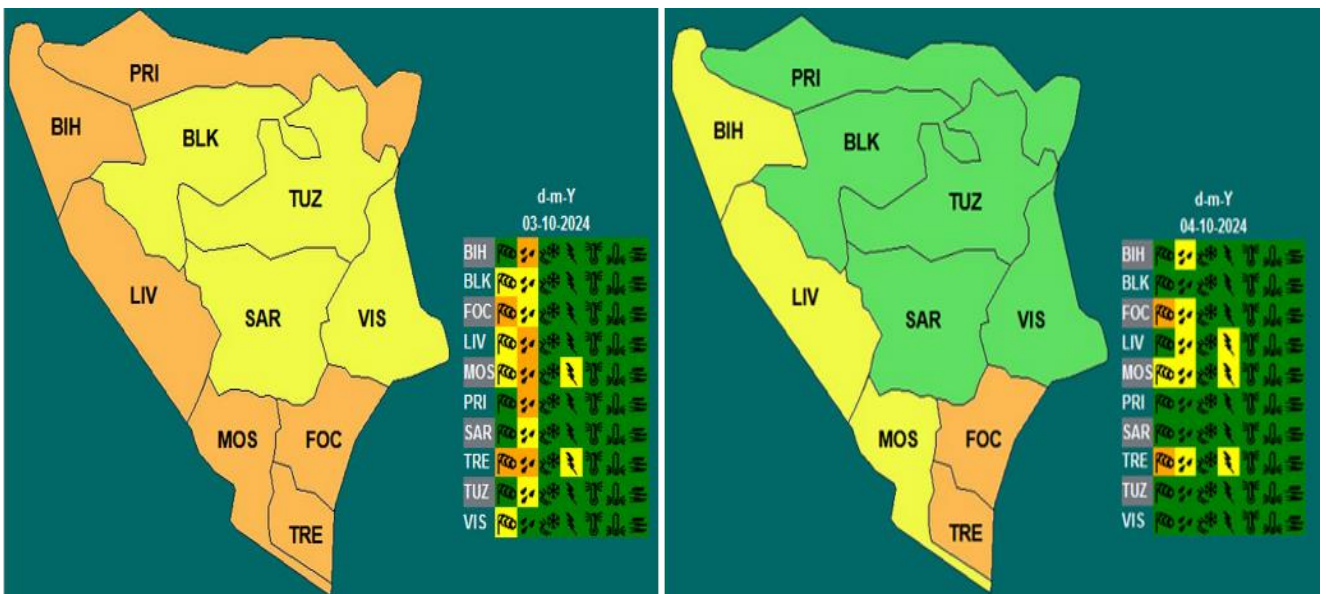
Посматрани висински циклон се продубљивао ка југу, док се у приземљу циклон преко Јадрана премјештао ка нашим крајевима и условило обилније падавине (Чемерно $56,7 \text{ л/м}^2$, Дринић $52,6 \text{ л/м}^2$ и Гацко 52 л/м^2), јаке до олујне ударе југа (Билећа $31,2 \text{ м/с}$), као и пад температуре ваздуха.

Максимални удари вјетра током прве декаде у Билећи. Највеће вриједности забиљежене су у ноћи са 03./04.10.2024.

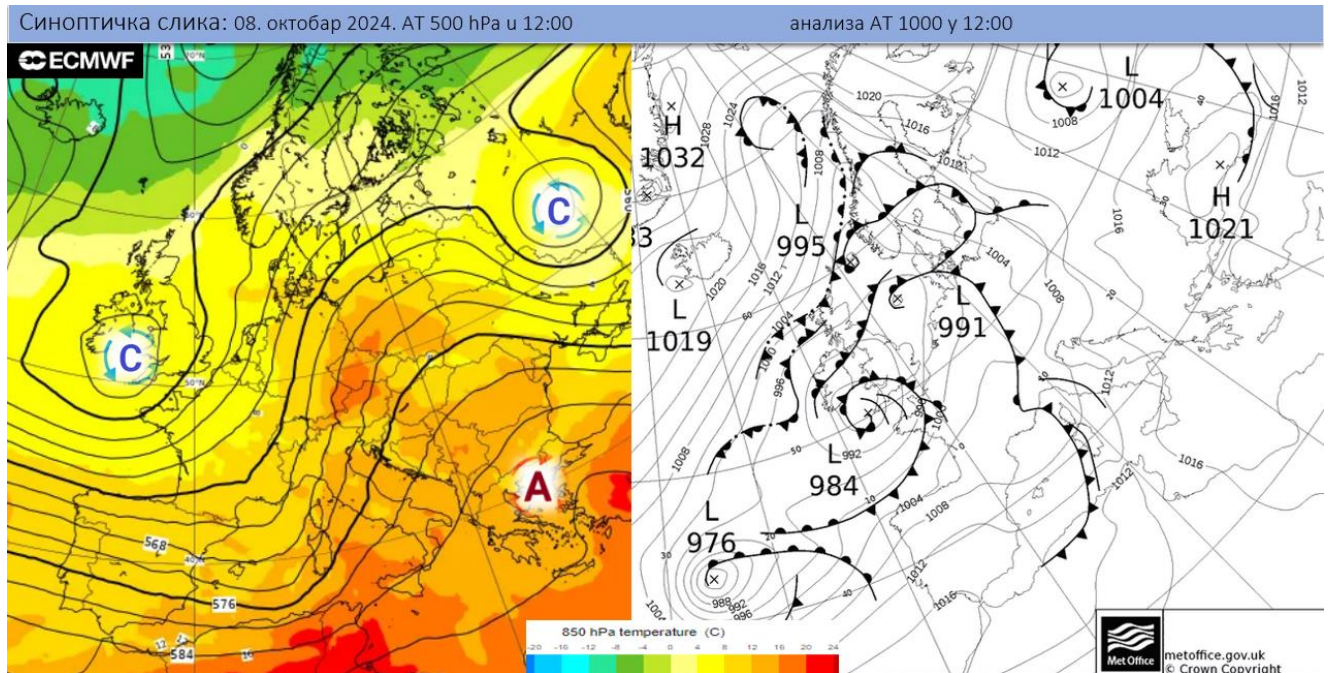

Радарске матрице у 00 и 03 часа 04.10.2024. (извор: ДХМЗ)

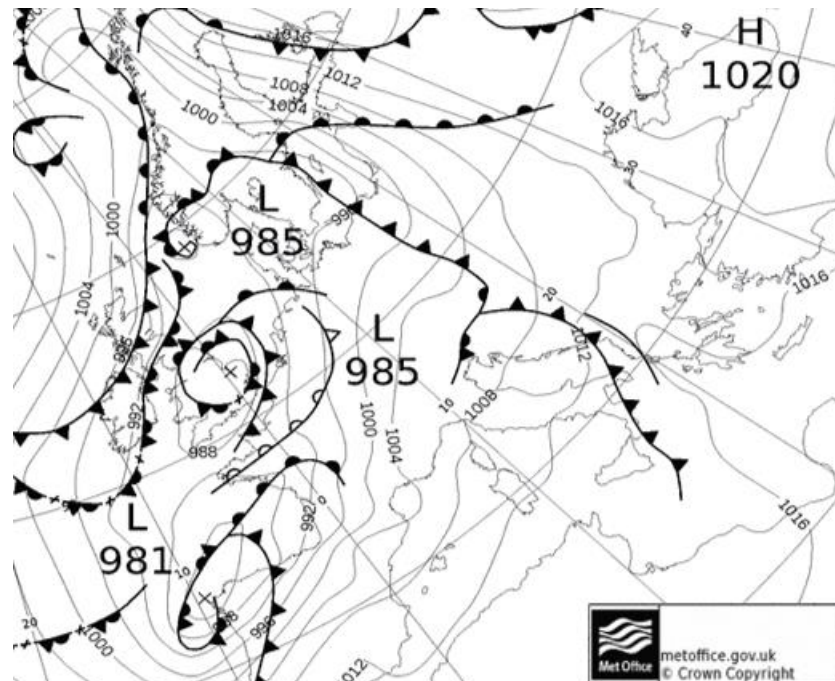
Метеоаларм за 3. и 4. октобар (извор: Метеоаларм)

Овај циклонски утицај се одржавао све до 6. октобра, када је дошло до попуњавања циклона и јачања утицаја гребена са југа уз прилив топлијег ваздуха.

Синоптичка ситуација 08.10 у подне (извор: ECMWF и wetter3.de)

Од 6-ог до 10-ог октобра је дошло до осјетног пораста максималне вриједности температуре ваздуха (Зворник $T_{\max}=29,9^{\circ}\text{C}$ 10. октобра, успоређујући са $T_{\max}=13,9^{\circ}\text{C}$ 5. октобра). Пред сам крај прве декаде, поново је јачао утицај ђеновског циклона који се преко Јадрана премјештао ка нашим крајевима, те су се јавиле нове падавине, знатно слабијег интензитета успоређујући са циклоном са 3./4. октобра.

AT 1000 hPa 09.10. у 06 UTC (извор: metoffice.gov.uk)

На следећим графицима су редом приказани:

Дневна количина падавина у првој декади октобра 2024. (РХМЗРС)

Средње вриједности минималне температуре ваздуха су биле веће у односу на вишегодишњи просјек.

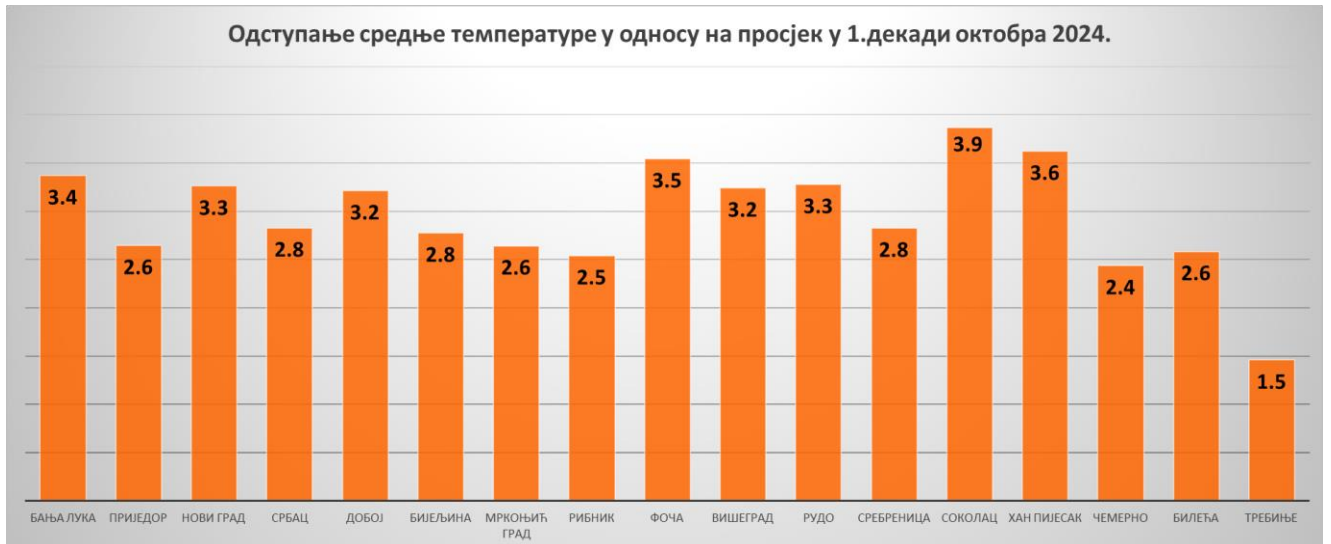

Одступање средње минималне температура ваздуха у првој декади октобра у односу на вишегодишњи просјек (РХМЗРС)

И средње вриједности максималне температуре ваздуха су биле веће од вишегодишњег просјека

Одступање средње максималне температура ваздуха у првој декади у односу на вишегодишњи просјек (РХМЗРС)

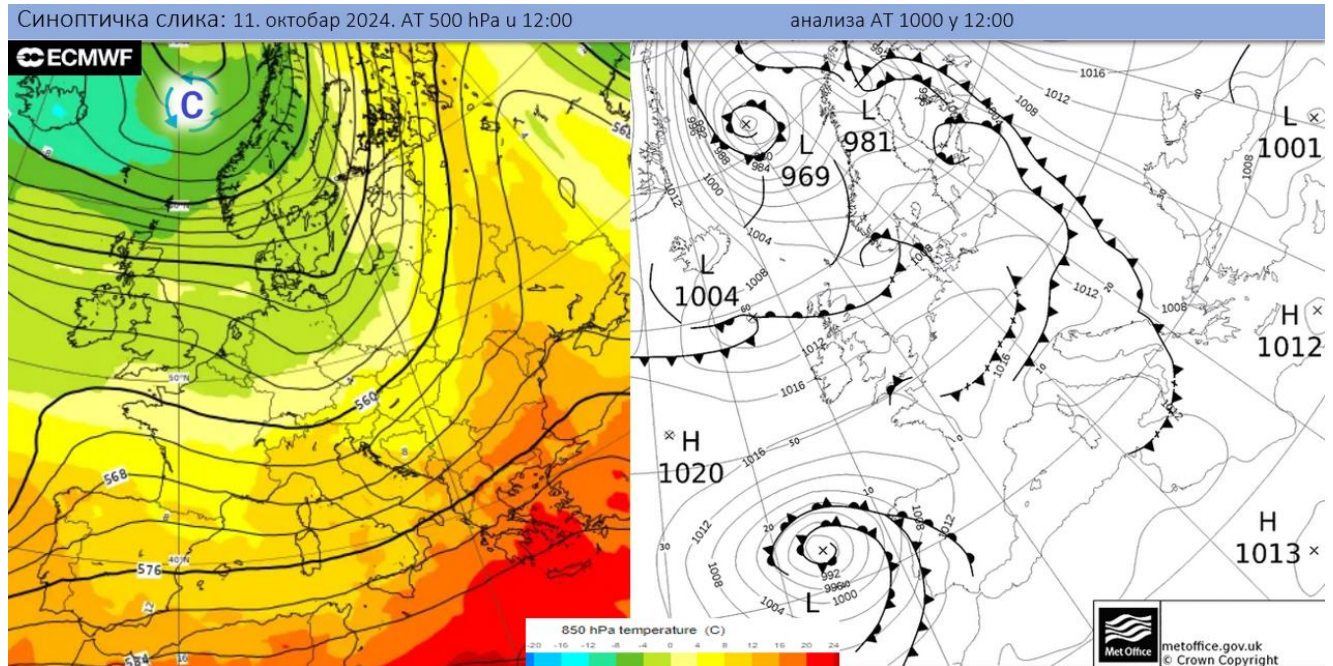

Одступање средње температуре ваздуха у односу на просјек за 1. декаду. (РХМЗРС)

Са последњег графика се види да је почетак октобра био топлији од вишегодишњег просјека и то од 1,5°C у Требињу до 3,9°C на Сокоцу.

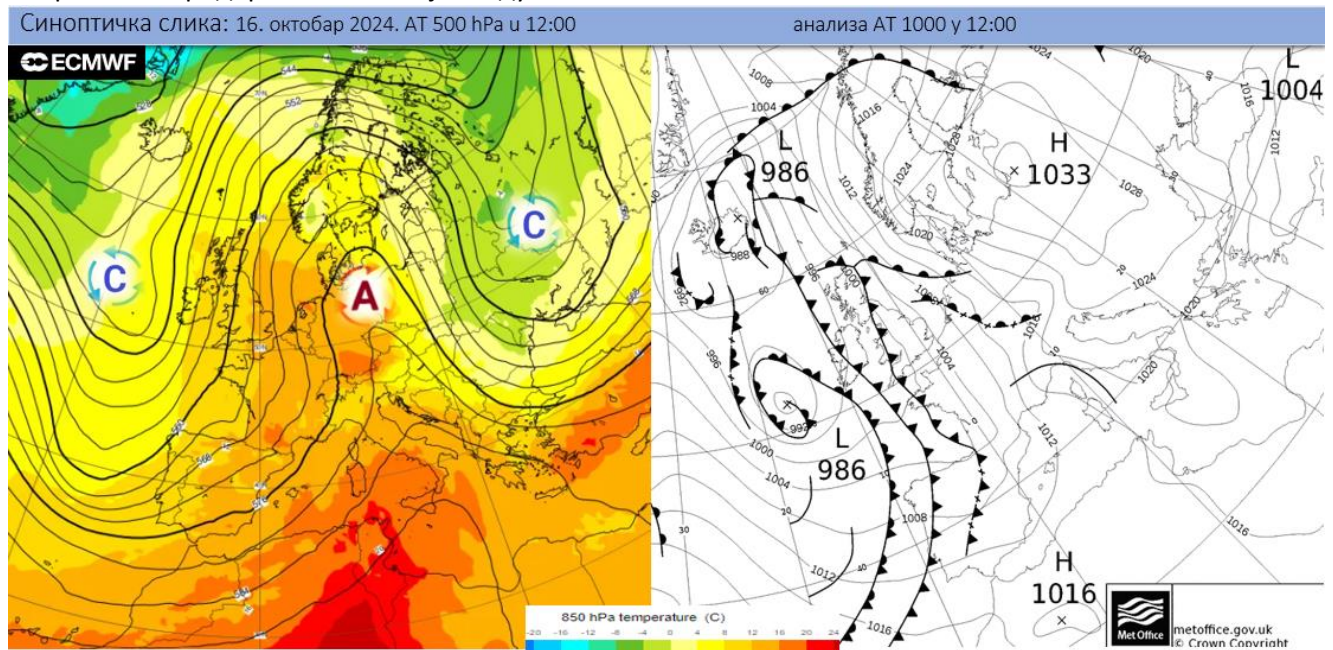
2. ДЕКАДА

Почетак друге декаде је обиљежио утицај долине са сјевера Европа, а у приземљу је био утицај циклона који се измјештао даље ка истоку.

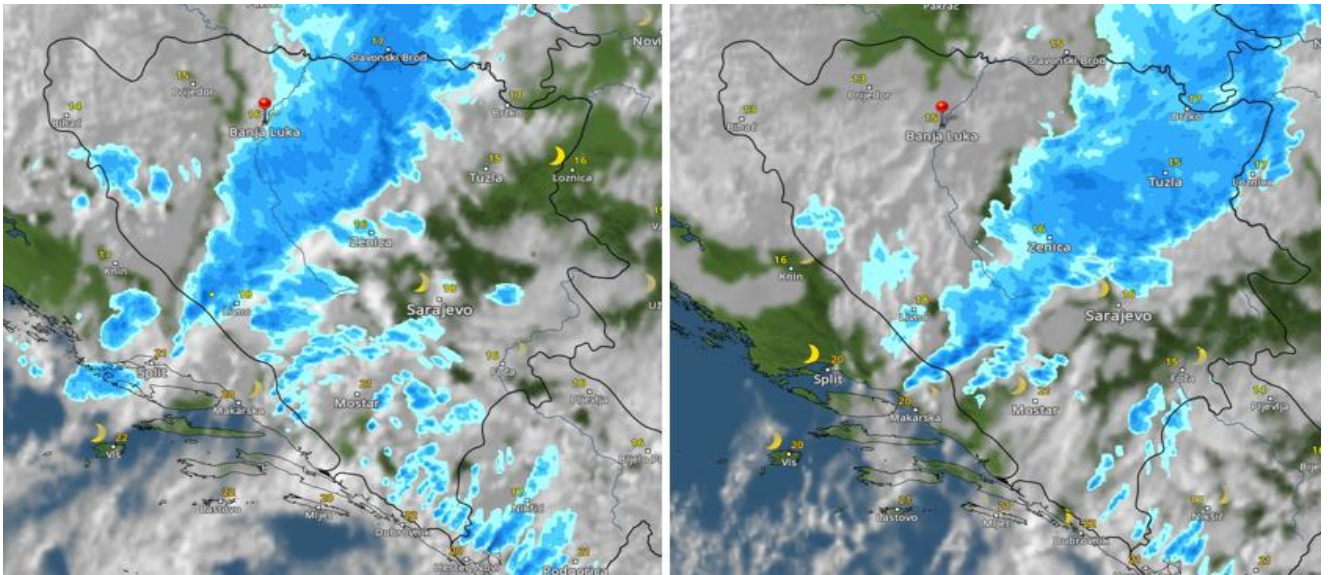
Синоптичка ситуација 11.10. у подне (извор: ECMWF и wetter3.de)

У наставку па све до средине друге декаде на висини је дошло до постепеног успољстављања зоналног струјања, да би од 15. октобра јачало јужно струјање уз адвекцију топлијег ваздуха. У приземљу након циклонског утицаја са почетка декаде и његовог измјештања даље ка истоку, у наставку декаде је дошло до пораста поља притиска све до пред сам крај декаде, када је било повремених продора нестабилније ваздуха.

Синоптичка ситуација 16.10. у подне (извор: ECMWF и wetter3.de)

Почетком 2. декаде је било промјенљиво до потпуно облачно, са падавинама које су се током дана и ноћи са 10./11. октобра измјештале даље ка истоку.

Падавине у ноћи са 10./11. октобар (Извор: wetteronline.de)

У наставку посматраног периода у већини крајева је преовладавало сунчаније вријеме уз повремене облачне периоде, док је у многим мјестима уз ријеке и по котлинама било магле, која се понегдје и дуже током дана задржала.

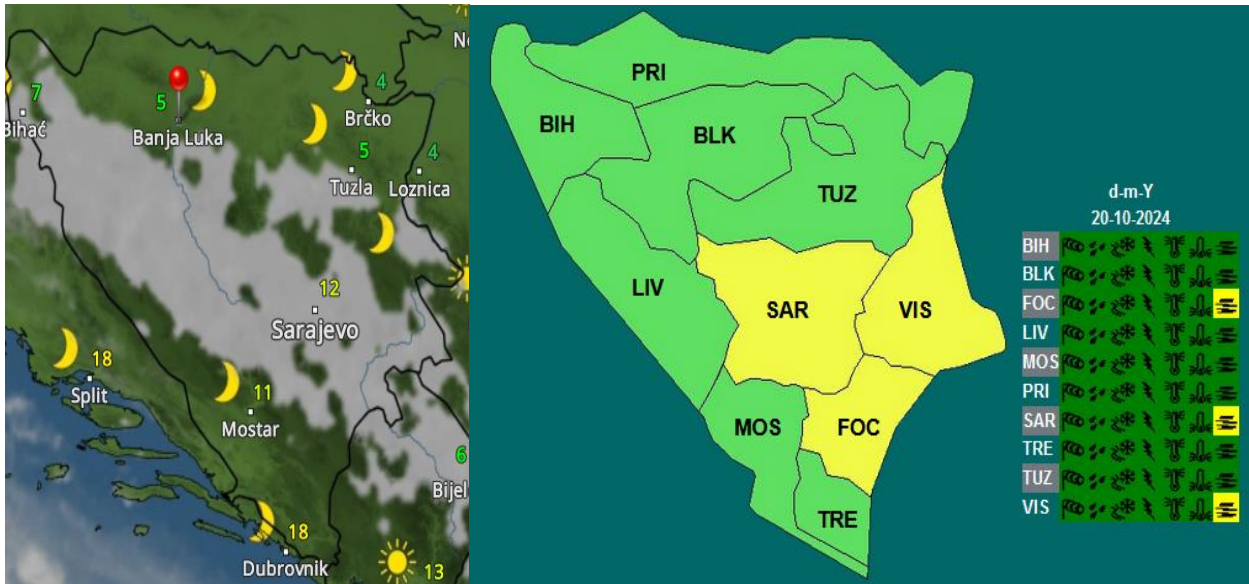
Сателитске слике у 07, 11 и 14 часова 15.10. (Извор: wetteronline.de)

Нове, слабе падавине јавиле су се од 17. октобра и захватиле су већину предјела.

Сателитске слике у 14, 16 и 18 часова 17.10. (Извор: wetteronline.de)

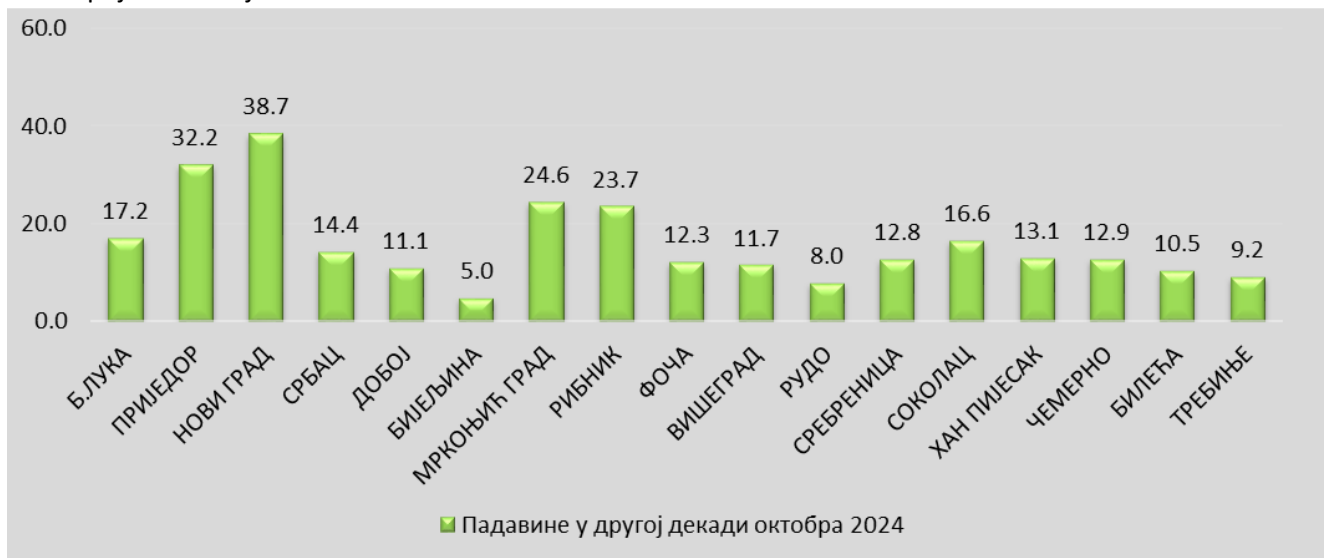
До половине друге декаде је било топло у већини крајева, а да би у наставку декаде услијед честе појаве магле, у многим крајевима уз ријеке и по котлинама, у којима се магла током већег дијела дана дуже задржала било најсвјежије.

Сателитска слика у 7 часова и метеоаларм за маглу 20.10. (Извор: wetteronline.de и meteoalarm.org)

На следећим графицима су редом приказани:

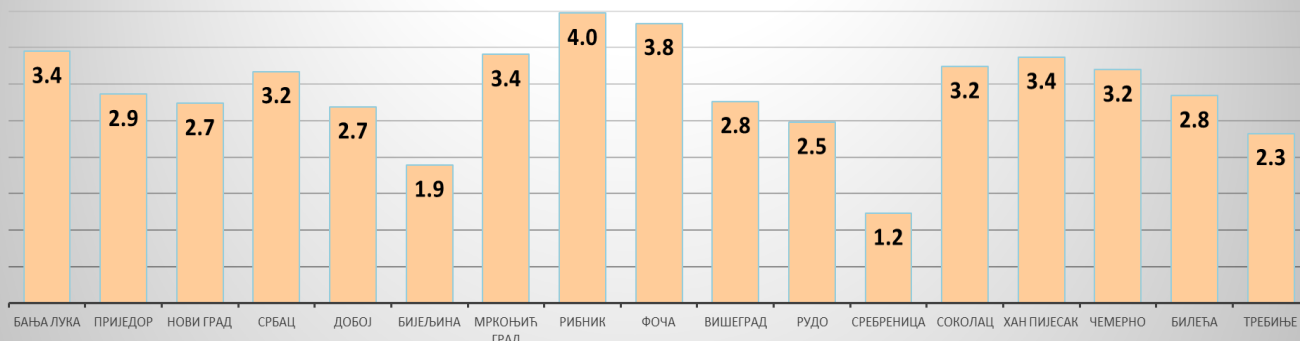
Падавина у другој декади октобра је било највише на западу и југозападу Крајине, док је у Семберији било најмање.

Дневна количина падавина у другој декади октобра 2024. (РХМЗРС)

Средња минимална температура ваздуха у октобру 2024. је била на свим станицама у Српској виша од вишегодишњег просјека, нарочито у Крајини, сјеверу Херцеговине и брдско-планинским предјелима на истоку.

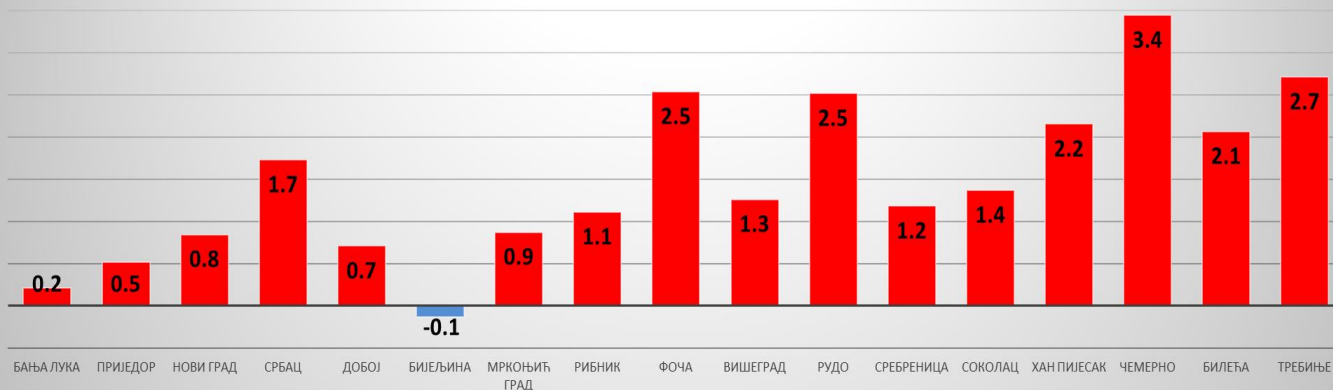
Одступање средње минималне температуре у односу на просјек у 2. декади октобра 2024.

Одступање средње минималне температура ваздуха у првој декади октобра у односу на вишегодишњи просјек (РХМЗРС)

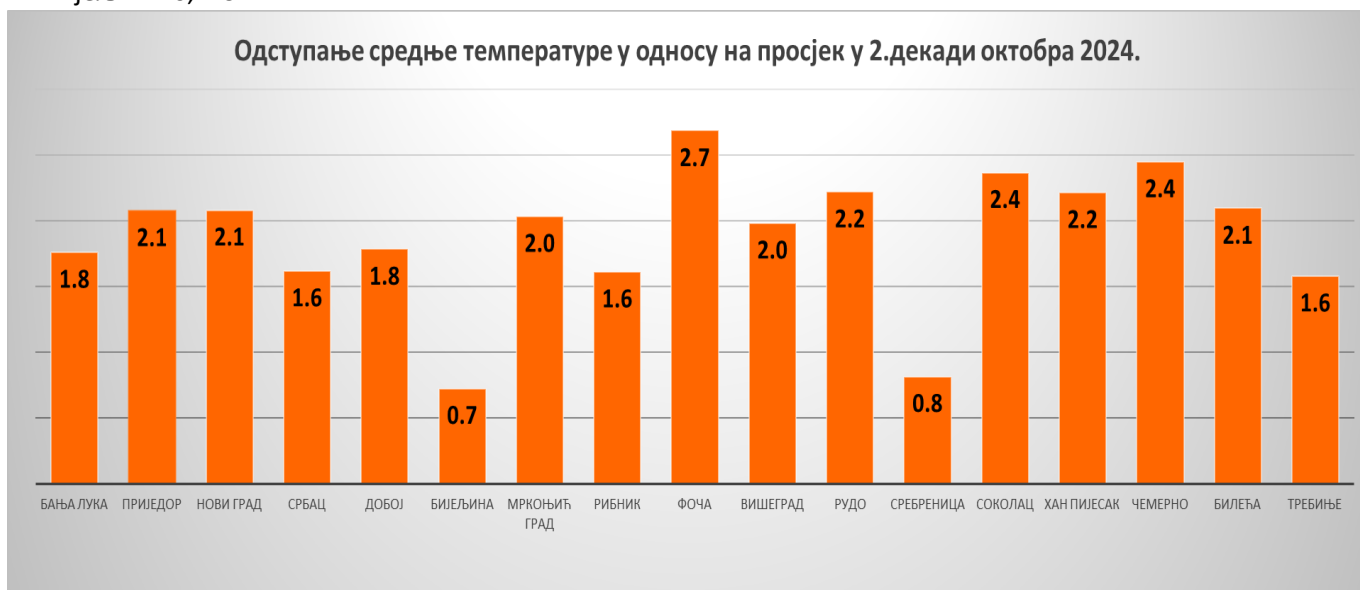
Одступање максималне температуре ваздуха у другој декади октобра од средњег вишегодишњег просјека је било највеће у Херцеговини и на вишим предјелима на истоку, док је благо изнад просјека било у Крајини (сем за Србац гдје је друга декада била топлија за 1,7°C), док је у Семберији било хладније од просјека (Бијељина за -0,1°C).

Одступање средње максималне температуре у односу на просјек у 2. декади октобра 2024.

Одступање средње максималне температура ваздуха у другој декади у односу на вишегодишњи просјек (РХМЗРС)

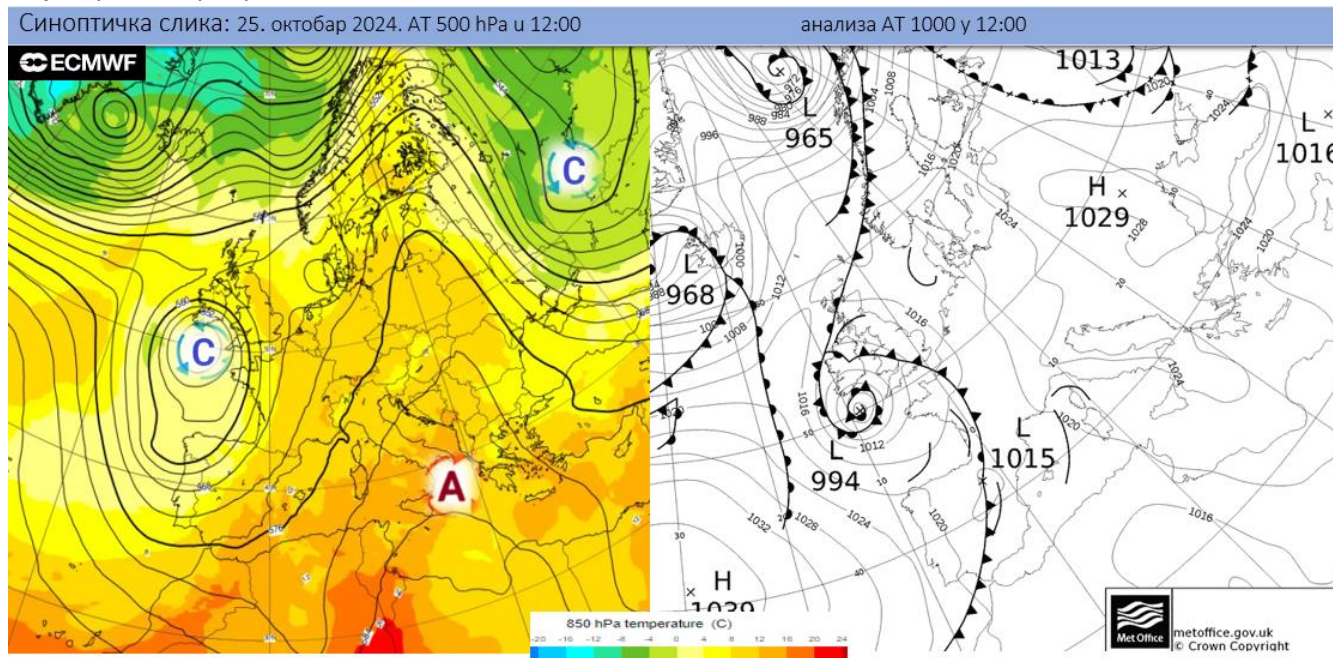
На већини станица одступања средње температуре ваздуха у другој декади била је од 1,6°C до 2,4°C, а у Фочи и до 2,7°C, док су најмања одступања била у Сребреници 0,8°C, односно у Бијељини 0,7°C.

Одступање средње температуре ваздуха у односу на просјек за 2. декаду. (РХМЗРС)

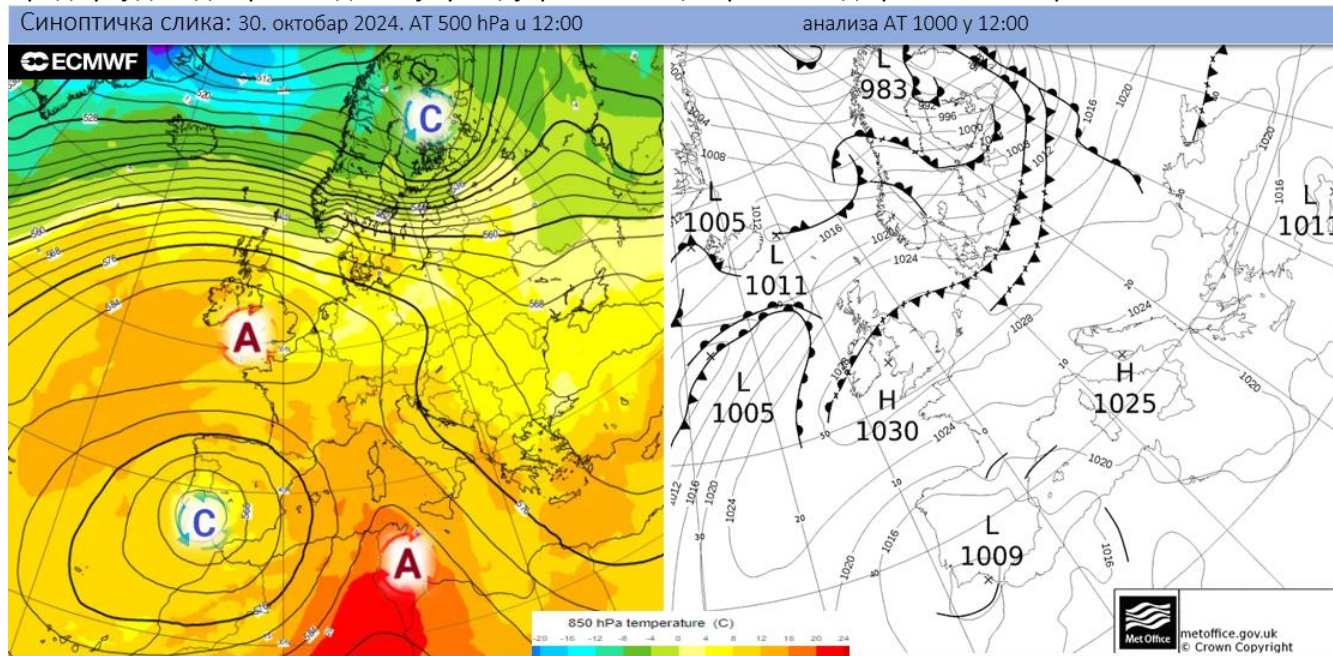
3. ДЕКАДА

Већи дио треће декаде на висини је доминирао утицај гребена са југа, који је условио прилив топлијег ваздуха, док је у приземљу, током већег дијела декаде био антициклонални утицај са центром на сјеверу и сјевероистоку Европе.

Синоптичка ситуација 25.10. у подне (извор: ECMWF и wetter3.de)

Пред крај декаде преовладавао је утицај гребена са центром изнад Британских острва.

Синоптичка ситуација 30.10. у подне (извор: ECMWF и wetter3.de)

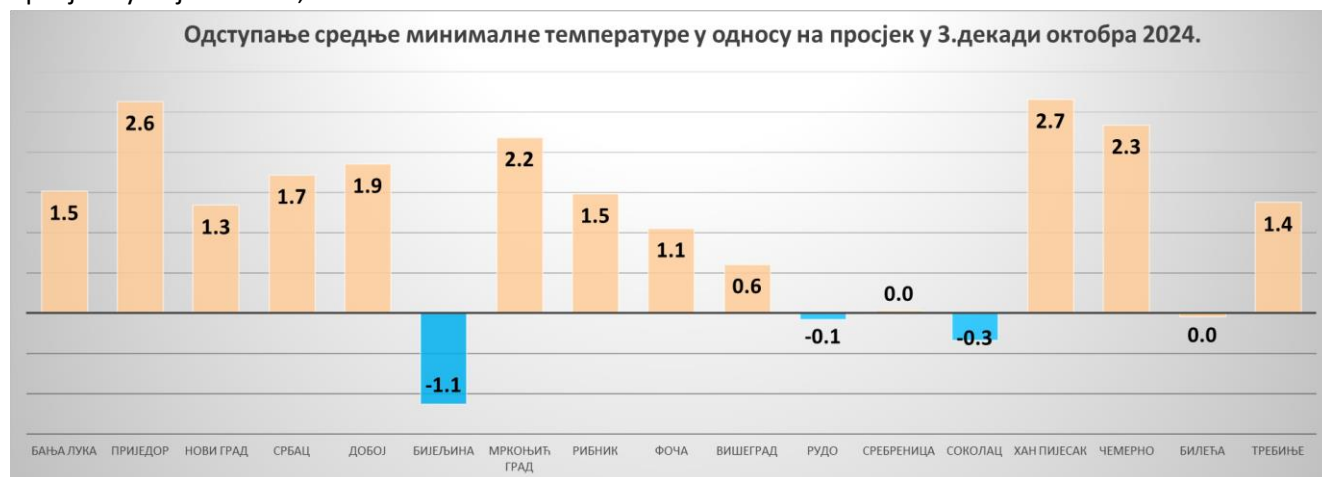
На следећим графицима редом су приказани:

У трећој декади октобра 2024. је било врло мало падавина (углавном у Крајини), на појединим станицама падавина није ни било.

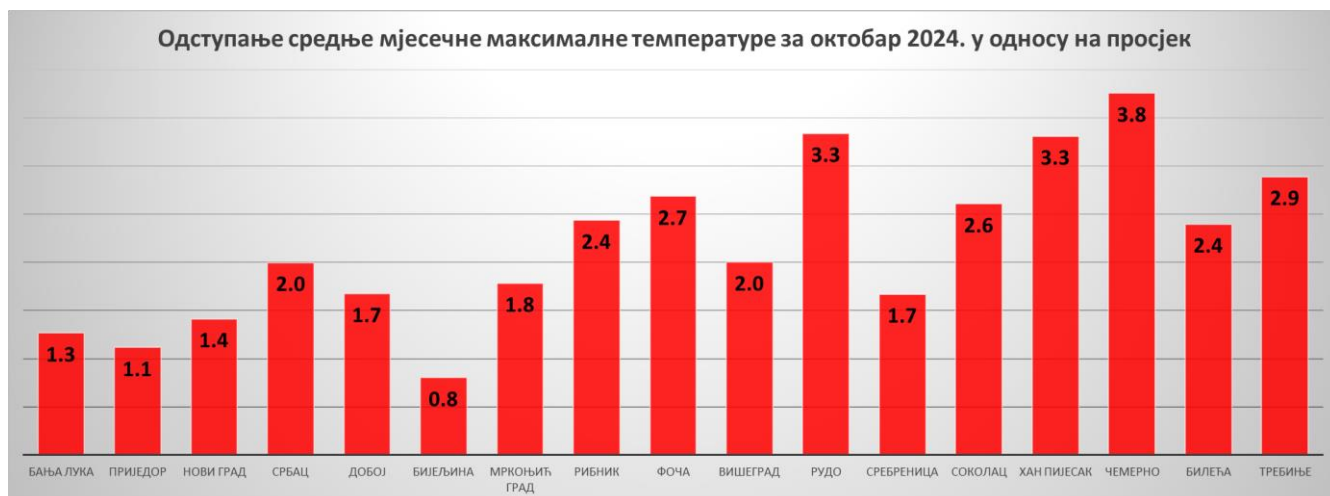
Падавине у трећој декади октобра 2024.

Средња температура ваздуха је била на већини станицама је била изнад просјека (Приједор 2,6°C и Хан пијесак 2,7°C), а око просјека (Вишеград 0,5°C, Сребреница 0°C, Рудо -0,1°C и Соколац -0,3°C) и испод просјека у Бијељини -1,1°C.

Одступање средње минималне температуре ваздуха у односу на вишегодишњи просјек у 3. декади октобра (РХМЗРС)

У свим крајевима средње максималне температуре ваздуха су биле више од просјека, нарочито у Херцеговини и на истоку (Чемерно 3,8°C), док је најмање одступање било у Бијељини 0,8°C.

Одступање средње максималне температура ваздуха у трећој декади у односу на вишегодишњи просјек (РХМЗРС)

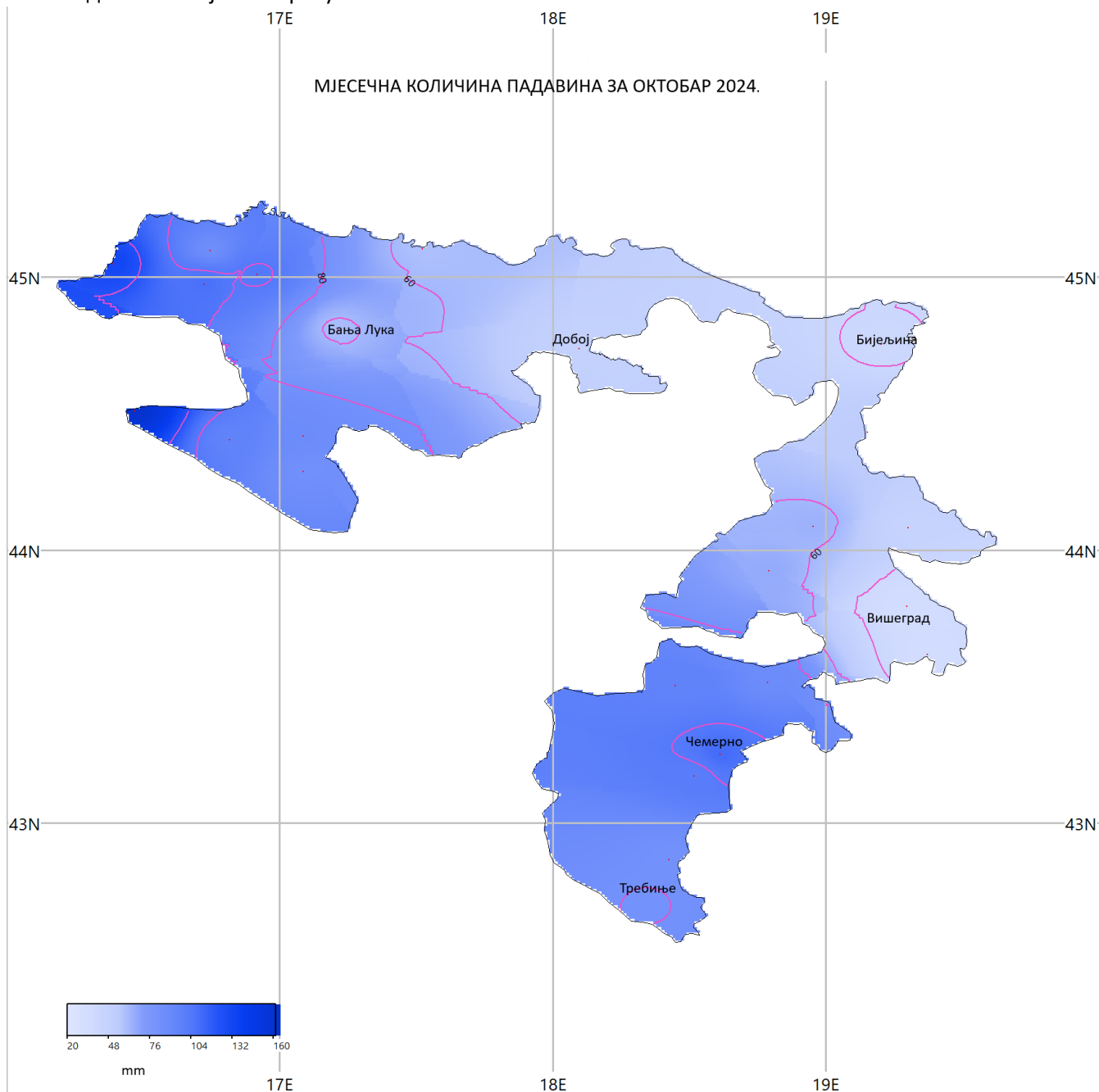
Средња температура ваздуха у већини крајева је била изнад просјека, нарочито у вишим предјелима на истоку и сјеверу Херцеговине (Хан пијесак 2,1°C и Чемерно 2,8°C), а само је у Бијељини била испод -0,6°C.

Одступање средње температуре ваздуха у односу на просјек за 3. декаду. (РХМЗРС)

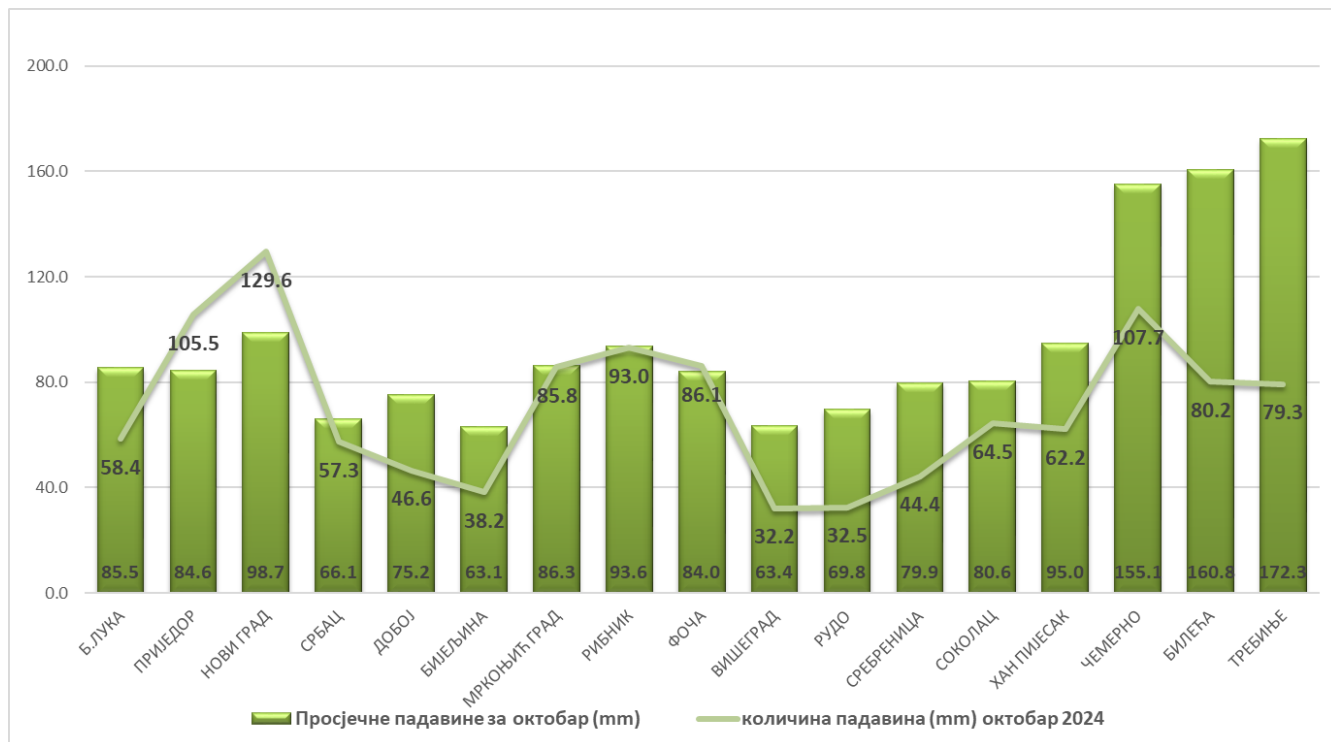
Карактеристике месеца за основне климатолошке параметре температуру и падавине за октобар

На већини станица мјесечна количина падавина је била испод просјека, нарочито на југу Херцеговине, југоистоку Српске и у Семберији, док је на југу Крајине и понегдје на сјеверу Херцеговине била око просјека, а у Приједору и Новом граду падавина је било знатно изнад вишегодишњег просјека. Већина ових падавина је условљена утицајем Ђеновског циклона с почетка октобра. Услијед доминације антициклоналног поља притиска, падавине су биле у дефициту у наставку октобра мјесеца, нарочито у трећој декади, гдје на већини станица или није било падавина или је било росуље.

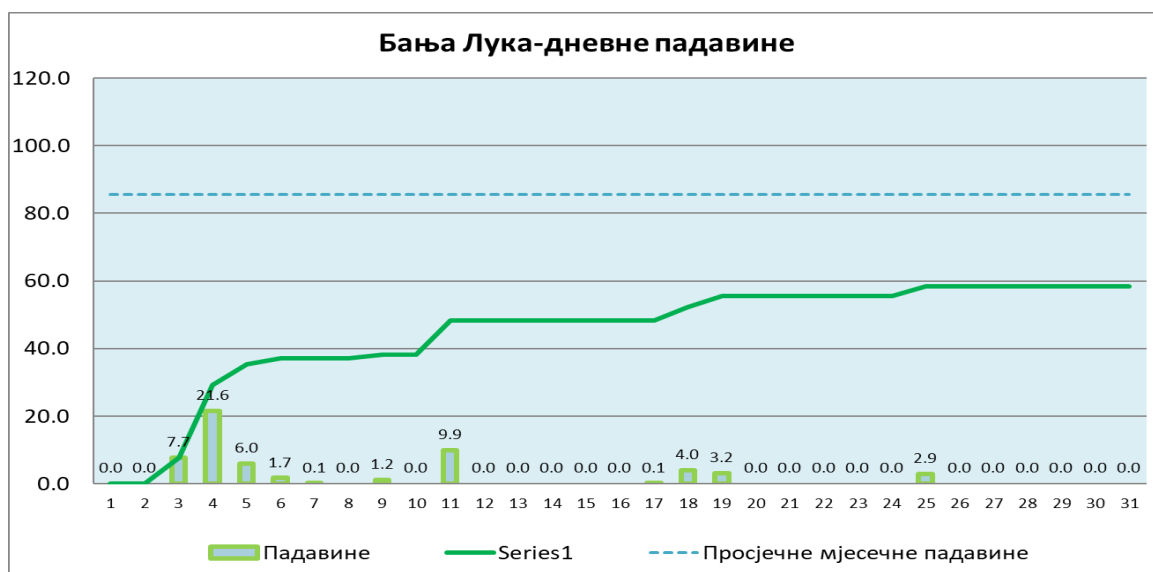
Мјесечна количина падавина за октобар 2024. (РХМЗРС)

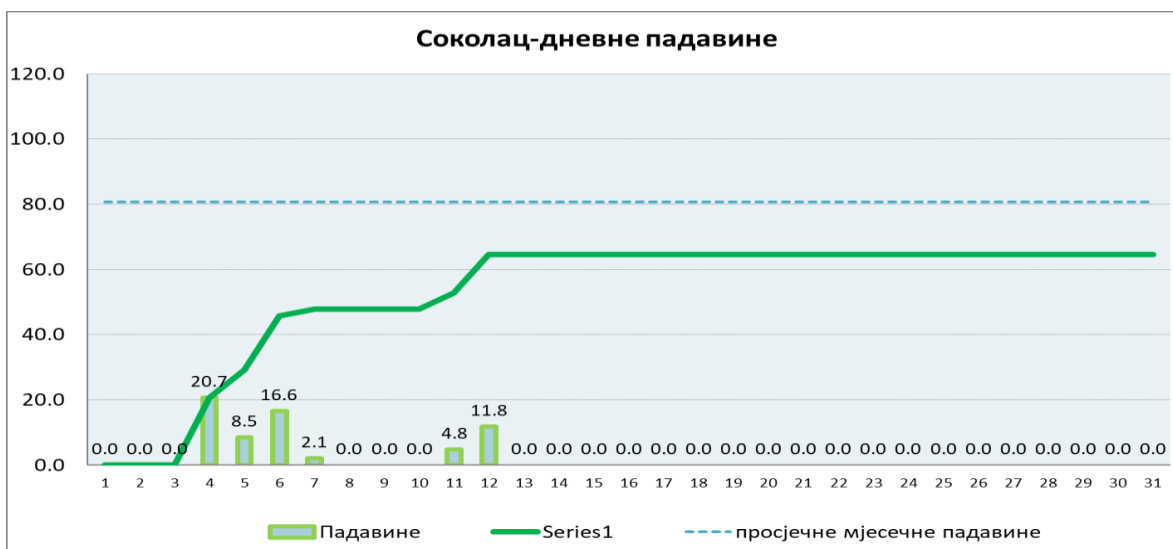
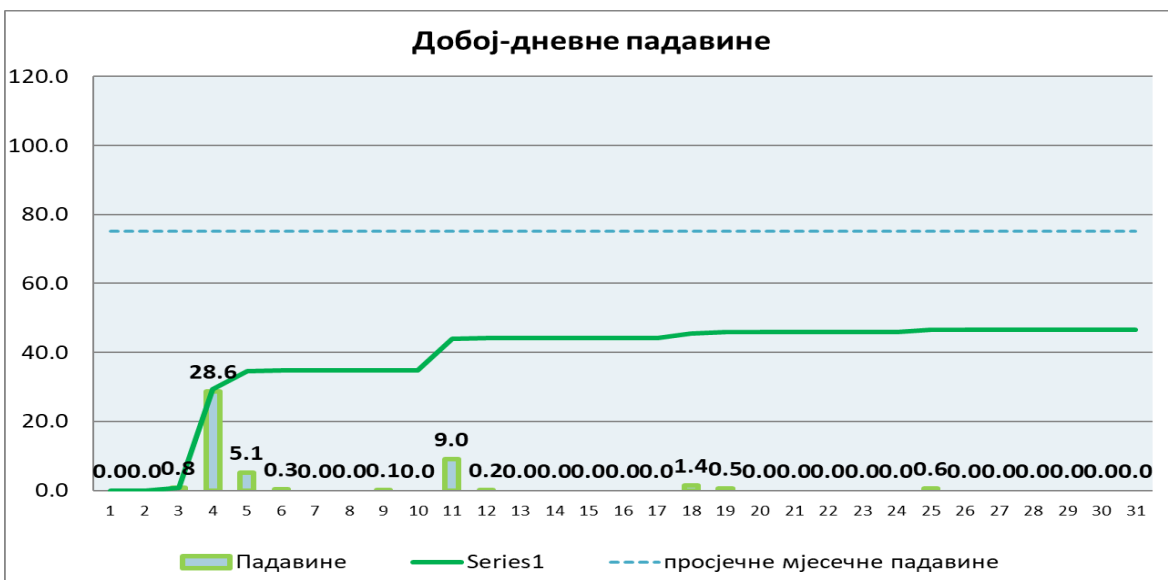
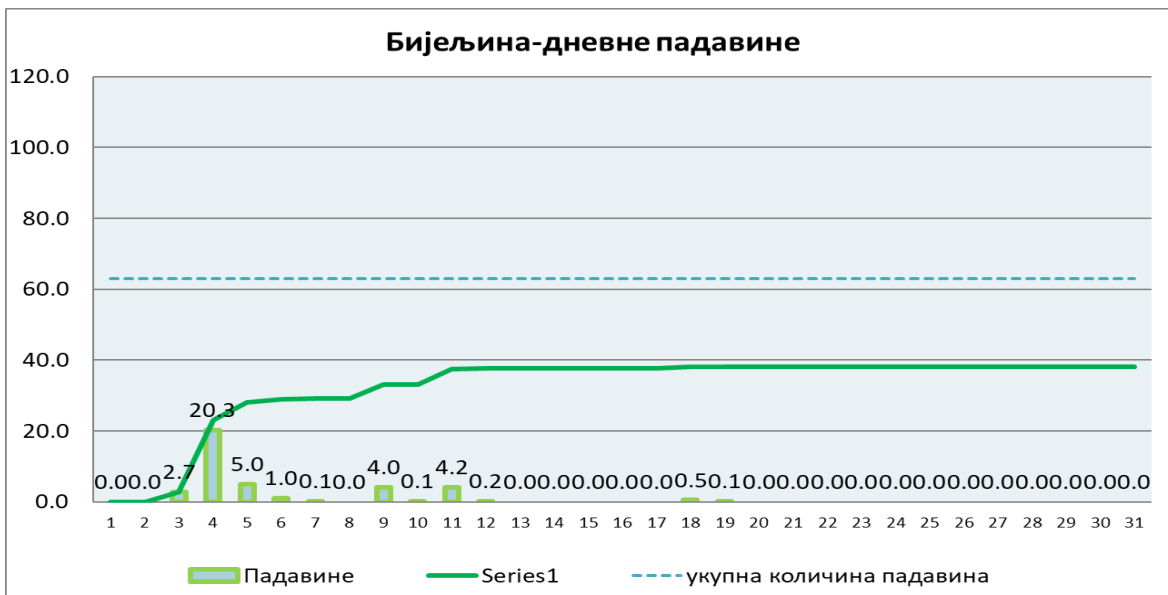
На следећој слици приказана је мјесечна количина падавина за октобар 2024. на метеоролошким станицама РХМЗ Републике Српске као и просјечне количине падавина за октобар. Приједор и Нови Град су премашили своје просјечне мјесечне вриједности падавина за октобар, док су мјесечне количине падавина у Мркоњић граду, Фочи и Рибнику биле око вишегодишњег просјека, а на осталим станицама падавине су биле испод просјека.

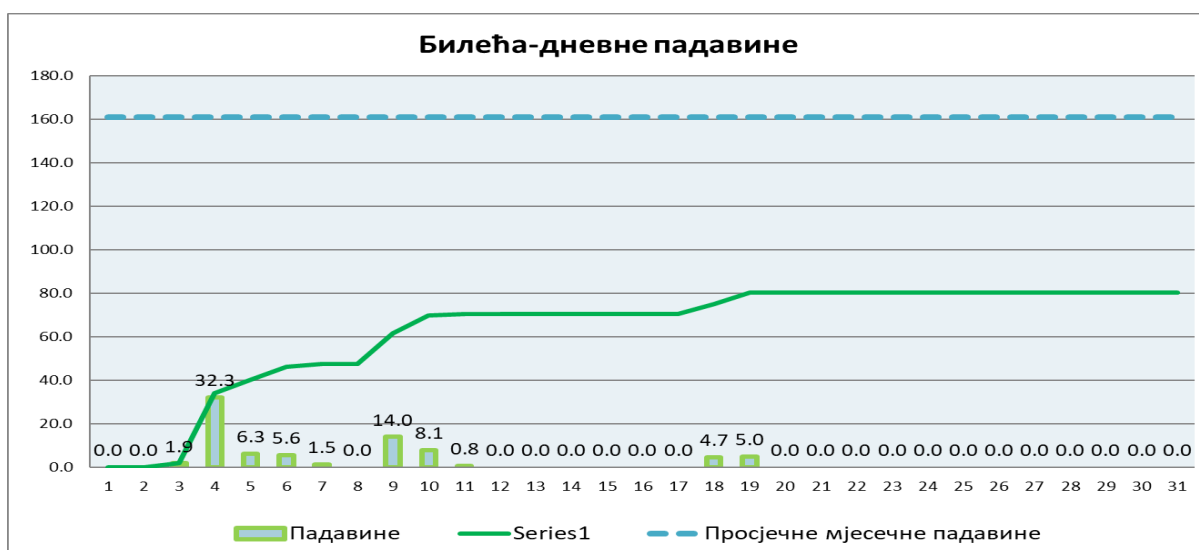
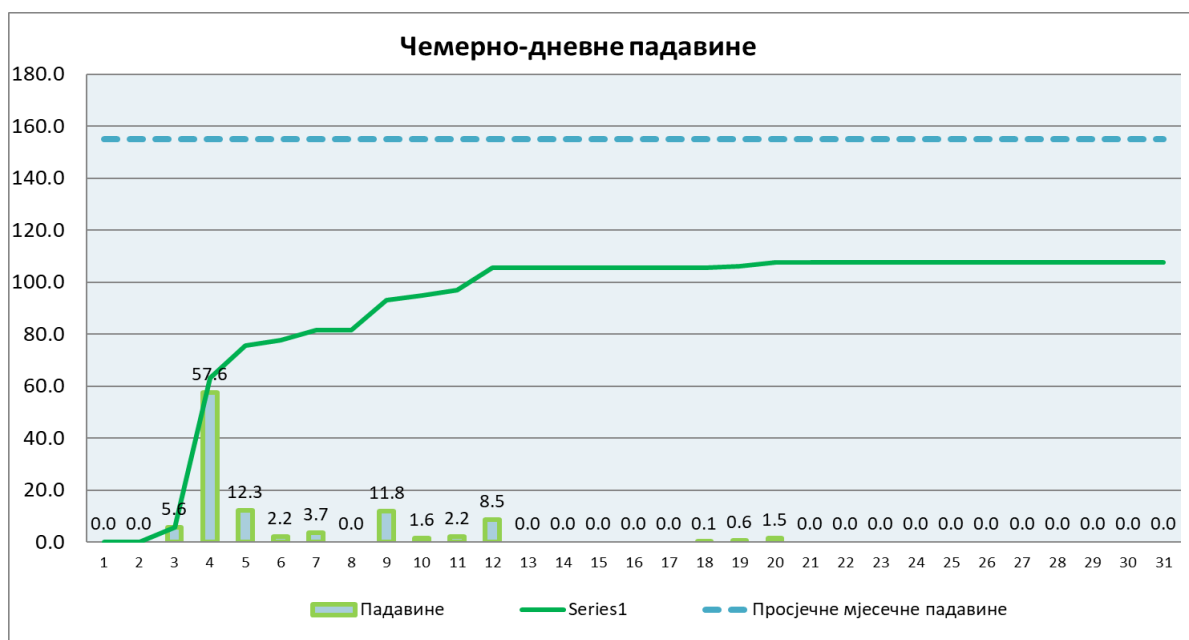
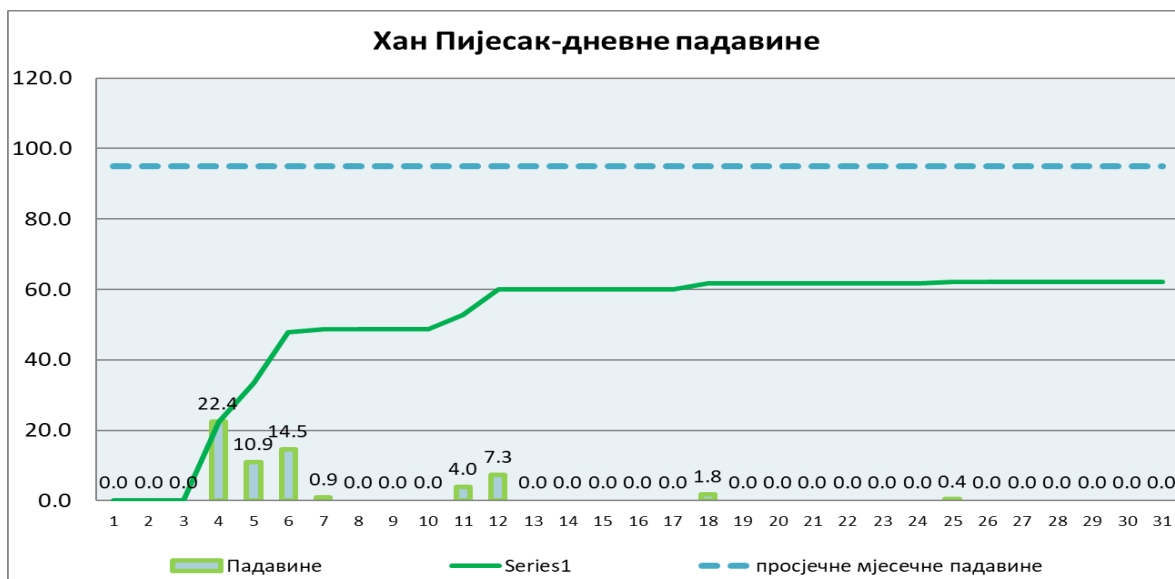

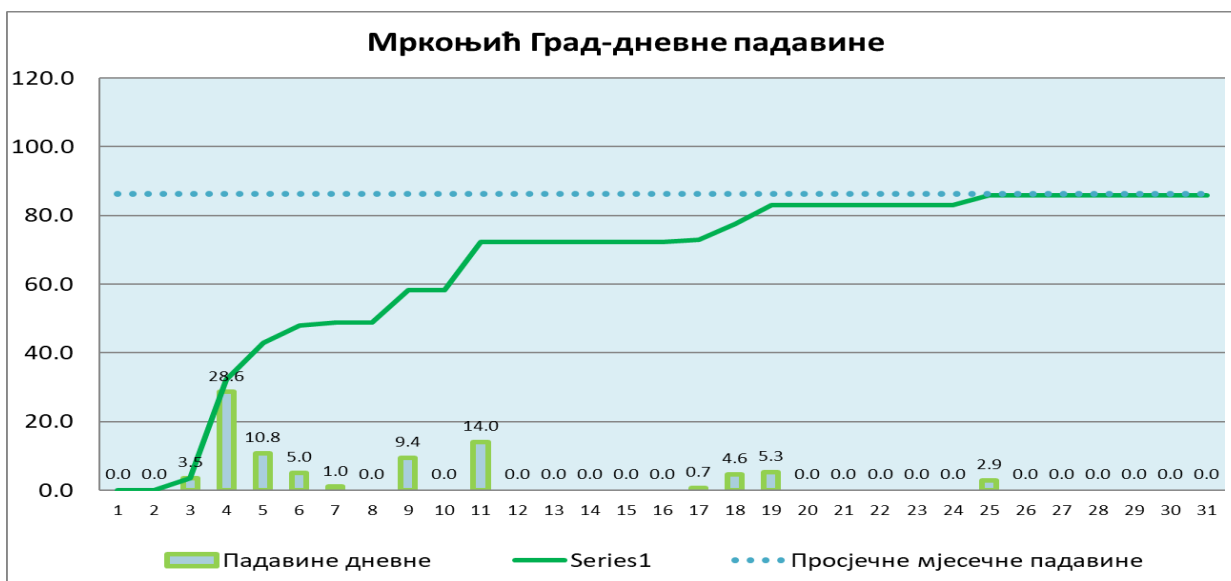
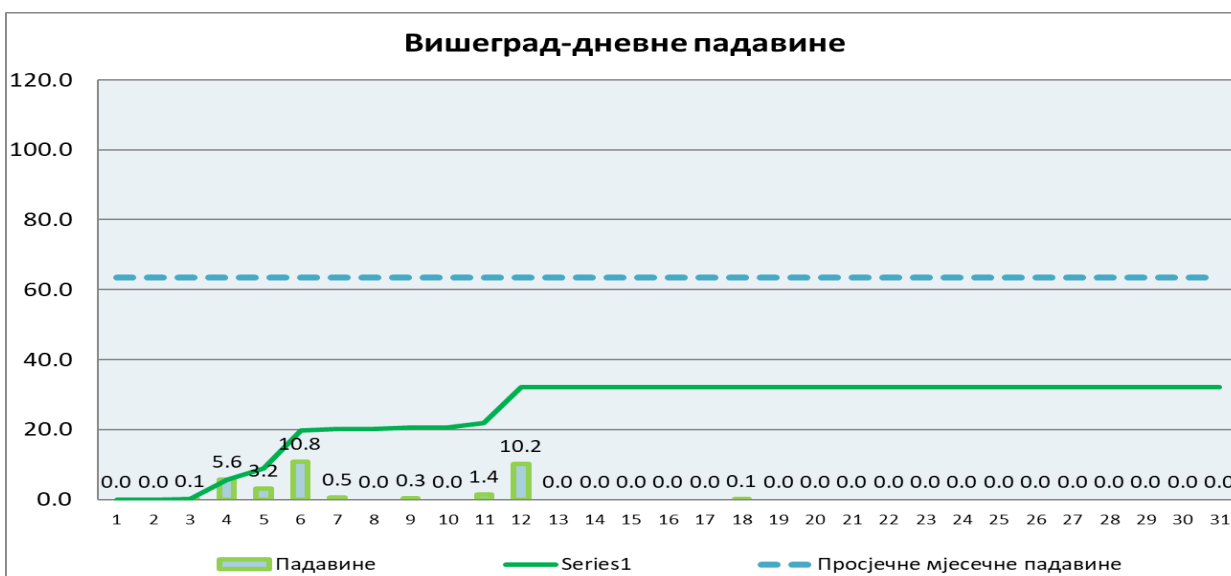
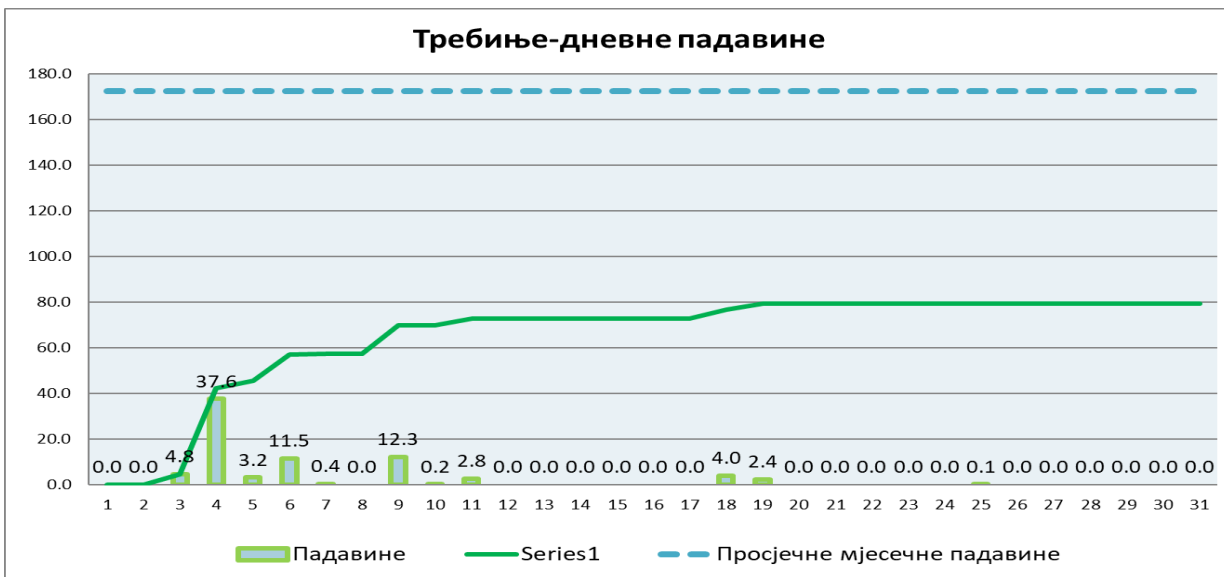
*просјек се односи на период после 1991. године

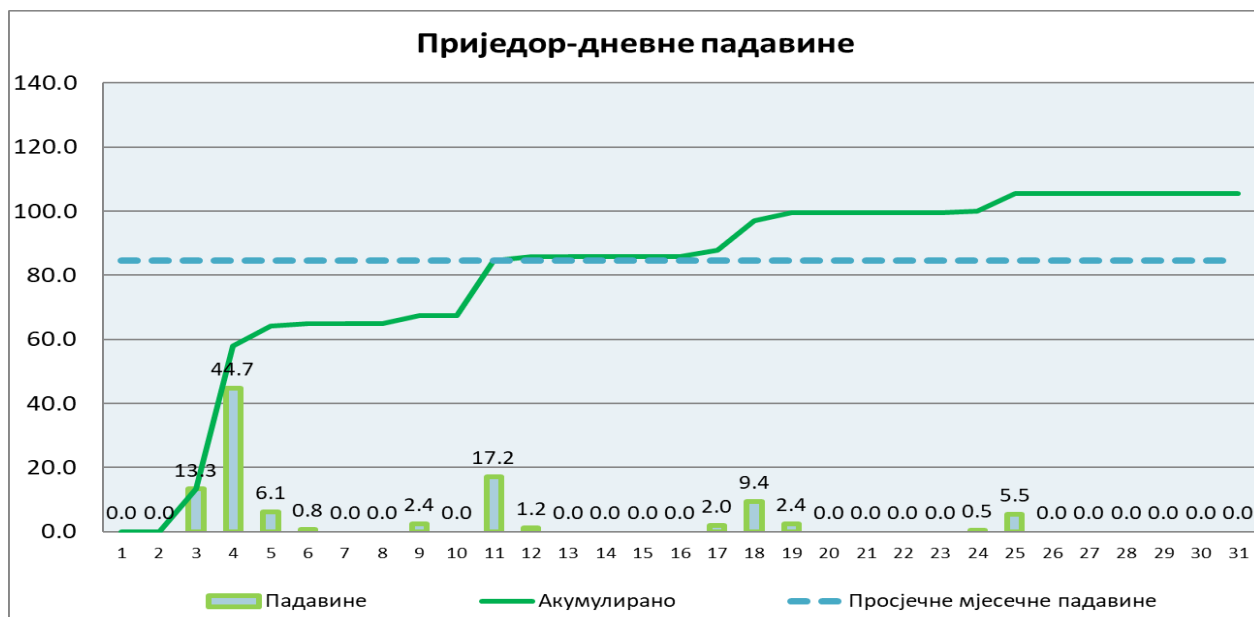
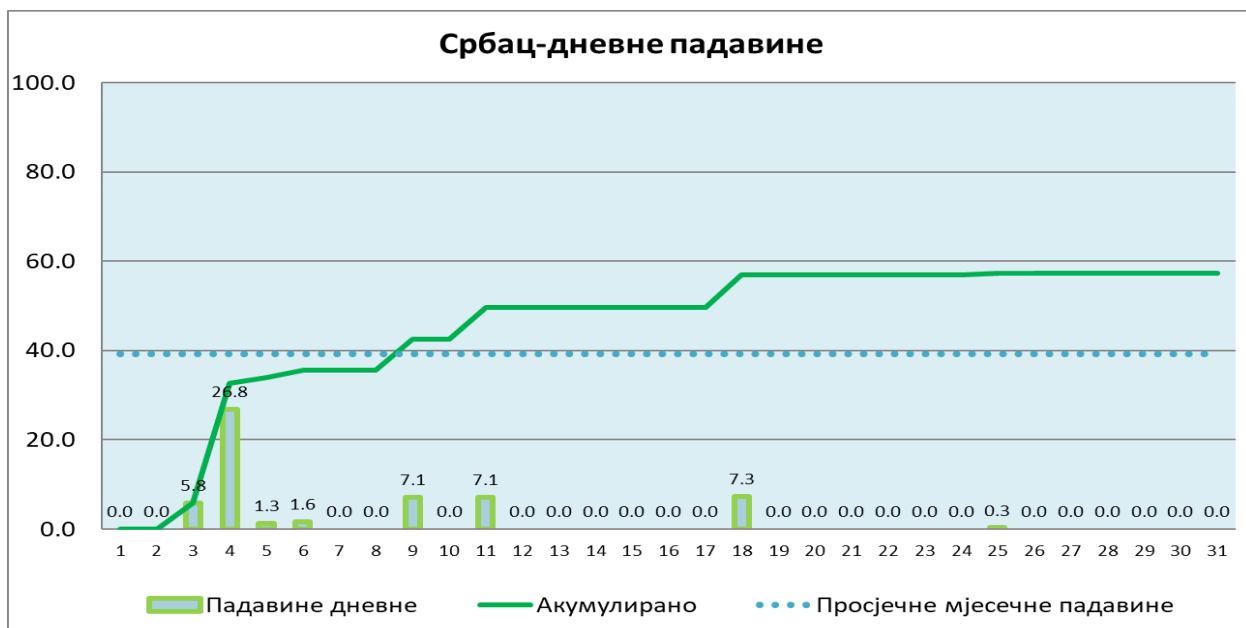
На следећим сликама приказан је мјесечни распоред падавина за одређене градове у Републици Српској.

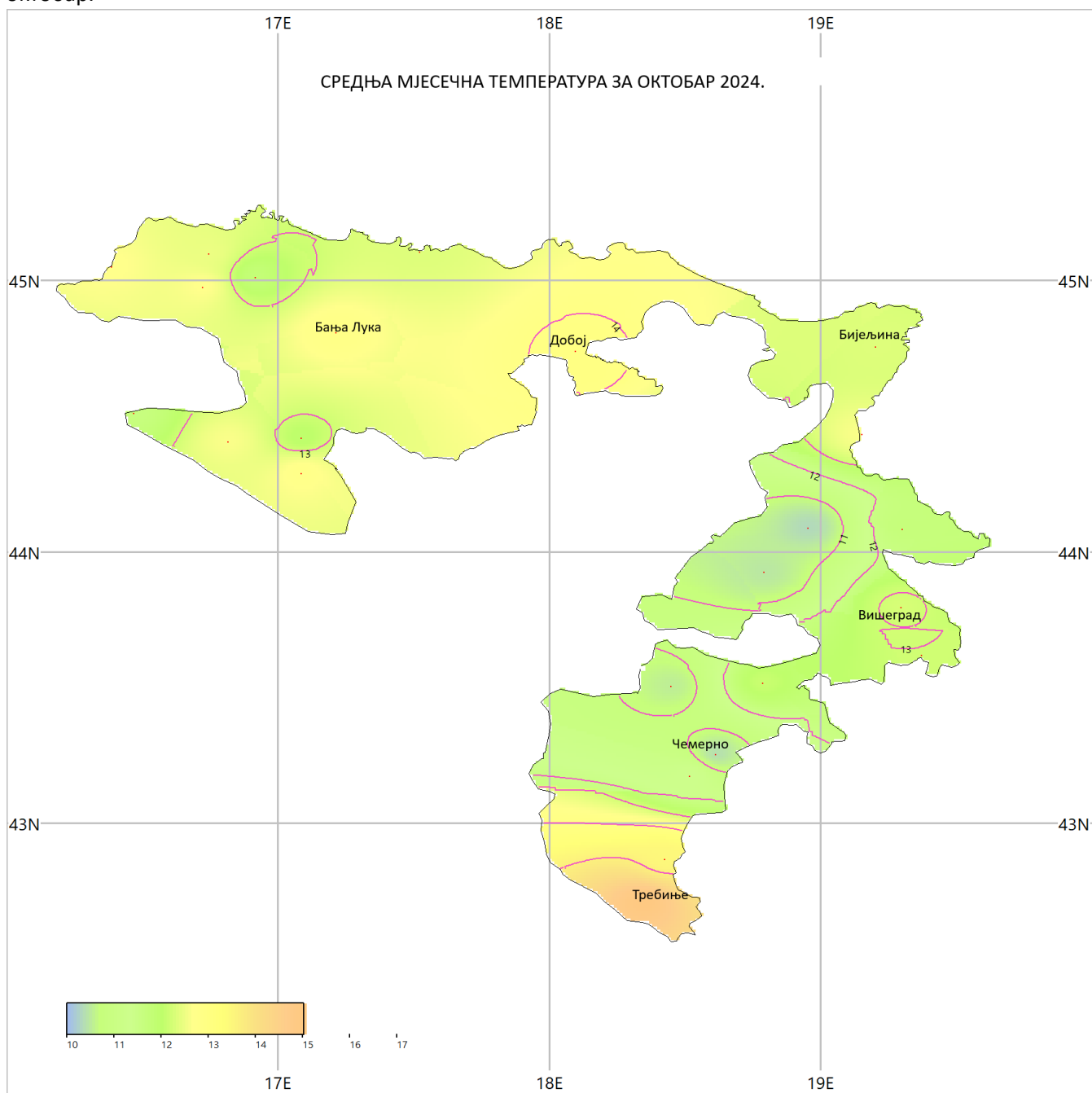

На свим станицама у Српској октобар 2024. године је био топлији од вишегодишњег просјека за октобар.

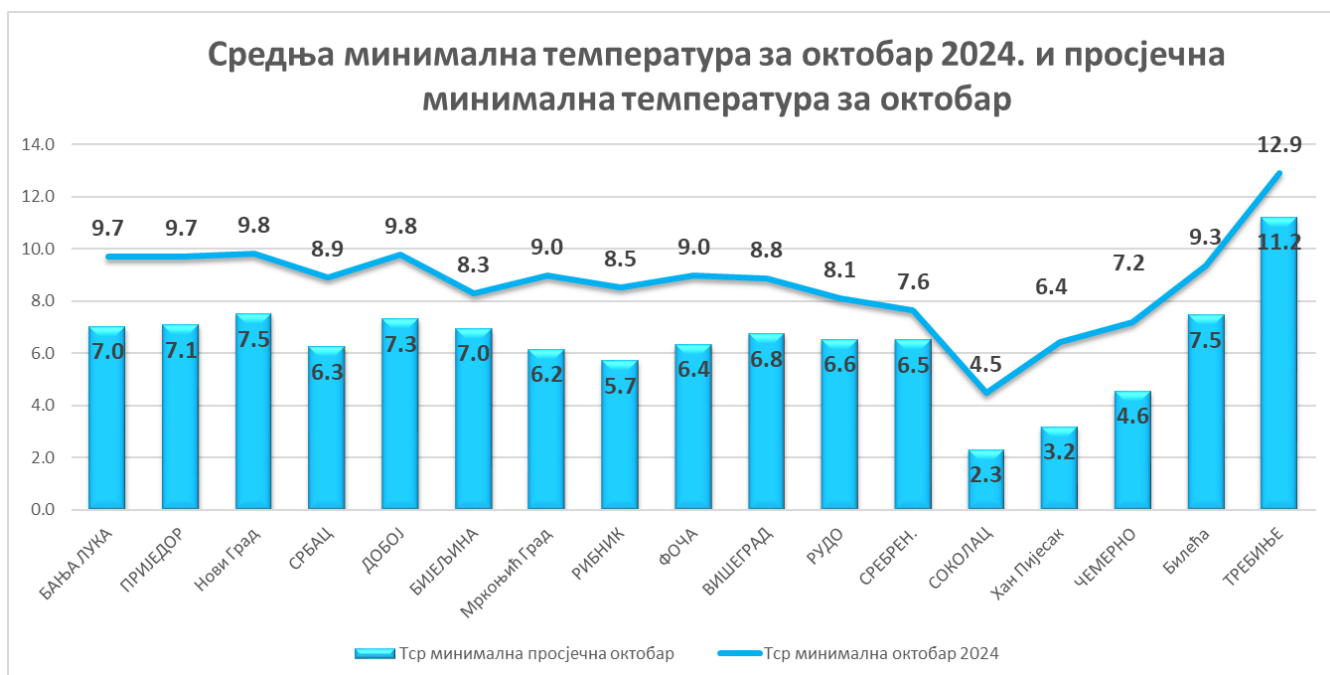
Средња мјесечна температура ваздуха у октобру 2024. (РХМЗРС)

Средња мјесечна температура била је виша од вишегодишњег просјека кретало се од 1,0°C у Бијељини до 2,6°C у Хан пијеску и на Чемерну.

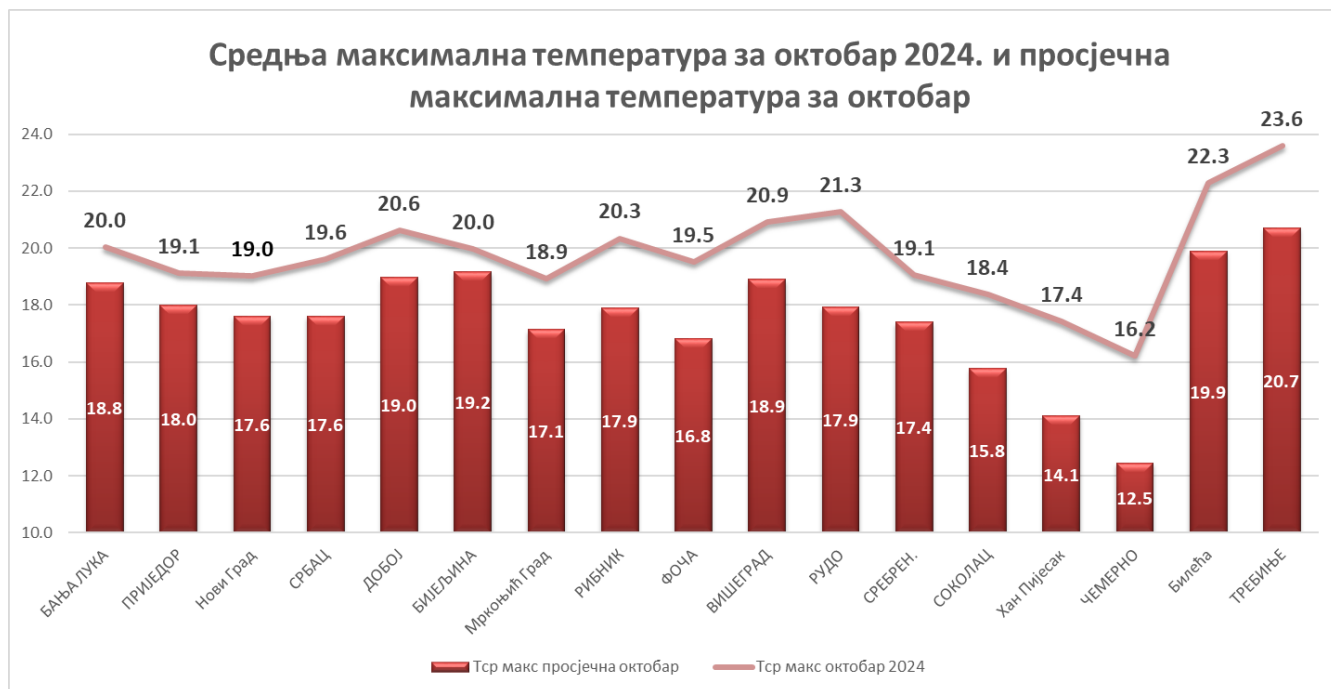

Средња мјесечна температура ваздуха за октобар 2024. и просјечна температура за октобар (РХМЗРС)

На следећим сликама је приказана средња минимална мјесечна и средња максимална месечна температура за октобар 2024. на метеоролошким станицама РХМЗ Републике Српске као и просјечне вриједности за октобар. Средња минимална температура је била изнад просјека у свим мјестима, а та разлика је износила 1,1°C у Сребреници до 3,2°C у Хан пијеску. Такође, и средња максимална температура ваздуха је била изнад вишегодишњег просјека и одступање је било од 0,8°C у Бијељини до 3,8°C Чемерну.

Средња минимална температура ваздуха за октобар и просјечна минимална температура за октобар (РХМЗРС)

Средња максимална температура ваздуха за октобар и просјечна минимална температура за октобар (РХМЗРС)

*просјеси се односе на период после 1991.године

На следећим сликама приказан је мјесечни ход максималне, средње и минималне температуре ваздуха у октобру 2024. и за вишегодишњи просјек за одређене градове у Републици Српској.

